

Celoletna naročnina	280 Lir
Polletna	140 "
Posamezna številka	6 "
Za Jugoslavijo	2 Din

Osmi marec, praznik žen

V čem obstoji pomen osmega marca? To je dan, na katerem se zberejo žene iz mesta in vasi, da se spominjajo skupnih naporov in borbe za socialno emancipacijo, da še bolj strnijo vrste za svetovno fronto demokracije proti vsem nakanam mednarodnih temnih sil. Na ta dan bodo pregledale pot, ki so jo do sedaj hodile. Še bolj čvrsto se bodo demokratične žene sveta vrgle v borbo za enakopravnost in proti izkoriščanju.

Napačno in staromodno je mnenje, češ da ni treba, da se ženske vtkajo v politiko. Tudi žena je danes na političnem polju, da povzdigne svoj glas proti krivičnim mirovnim pogojem, proti grozeči moriji, kjer padajo možje in sinovi za tuje imperialistične koristi. Žena dvajsetega stoletja stopa v javno življenje, na ceste in trge, da izkriči svojo bol, ko vidi, da moške in otroci nimajo dela ali če so za delo slabo plačani, tako da ne morejo pošteno preživljati svojih družin. Ona povzdigne svoj glas v obrambo svojih socialnih pridobitev, za boljše življenje.

Korist žene zahteva, da se zaima za vsa javna vprašanja kot moški. Spoznavati jih mora in po svojih močeh tudi pravilno reševati. Da pa bo to tudi doseglja je potrebno, da ima sama volilno pravico in da lahko izbira zastopnike, ki si jih sama želi in katerim tudi zaupa. Ne-koč je borba žene naletela na nerazumevanje, na posmeh. Danes ni več tega. V Sovjetski zvezi so dobile žene volilno pravico že po prvi svetovni vojni, jugoslovanske žene so si jo priborile s sodelovanjem v narodno osvobodilni borbi. Ženska volilna pravica ni več samo sen, ona zmaguje v vseh naprednih državah. Ni daleč več dan, ko ne bo več kraja na svetu, kjer bi žene ne sodelovale v javnem življenju.

Primorska žena je pokazala svojo zrelost in sposobnost v borbi za svobodo. V narodno osvobodilni vojni se je izkazala večkrat enakovredna možu. Kot politična delavka in bolniška strežnica je veliko doprinesla k zmagi proti nasilnemu okupatorju. Razen tega je doma vodila gospodarstvo in oskrbovala partizansko vojsko z živim.

Mnoge so odlične javne delavke. V ljubljanski in beograjski skupščini jih sedi cela vrsta med poslanci. V Sovjetski zvezi, Češkoslovaški in Bolgariji je veliko žen na odgovornih mestih. Velika zasluga ravno teh žena je, da imamo danes v teh državah take zakone, ki nudijo polno zaščito materam in otrokom. One so v polni meri dokazale svojo sposobnost za javno delo.

Jugoslovanska žena je danes svobodna in enakopravna. Ona pomaga pri obnovi države in skrbno čuva pridobitve osvobodilne borbe. Obenem nudijo slovenske žene pomoč vsem onim sestram v svetu, ki se morajo še vedno boriti za svojo enakopravnost. Za primorske žene pa se borba še ni končala. Še krepkeje se bo morala okleniti SIAU ter ostati zvesta njenemu programu. V duhu slovansko - italijan-

VAŽNO ZBOROVANJE SLOVENSKO ITALIJANSKE ANTIFAŠISTIČNE UNIJE V GRADIŠKI

V bratski slogi - zmagi naproti

V nedeljo 2. t. m. so se sestali v Gradiški — mali furlanski metropoli — zastopniki SIAU-ja za Goriško, za tržiški okraj in za okraja Gradiška in Krmin, da si izberejo iz svoje srede nov odbor za vse te kraje, ki naj bi po mirovni pogodbi pripadali Italiji.

Vsled novih mej in zaradi s tem nastalega novega položaja je bilo potrebno preurediti Udruženje, ki ima nove naloge v borbi za demokracijo. Na tem važnem sestanku so si bratsko segli v roke stari znanci, izkušeni in iskreni borci za svobodo, kar se je poznalo v častnem številu zastopnikov, ki so prihiteli na zborovanje, da ponovno živijo staro prijateljstvo, ki je bilo skovano po zaporih in taboriščih ter končno zapečaten v edinstveni narodno osvobodilni vojni. Posebno polnoštevilno so se odzvali delegatje iz Trziča, ki so zastopali demokratične množice svojega mesta.

Po otvoritvenem govoru bivšega predsednika Okrožnega odbora SIAU je povzel besedo tov. Gasparini. V začetku svojega govora je tovariš spomnil prisotne na zgodovinsko važnost tega zasedanja ter poklical v spomin dan 3. julija 1945, ko je bil položen temeljni kamen naši organizaciji. Čeravno so nekateri prazni sedeži še čakali

na nekatere zastopnike drugih strank, ki jih zaenkrat še ni zaven, se je slovensko italijanska antifašistična unija vedno bolj krepila. Vsak še tako majhen kraj ima svoj odbor, kar kaže, da je ta mogočna organizacija res ljudska, ker je zajela vse sloje. Ne samo pri nas, temveč tudi v Italiji jo že poznajo, saj so Benetke pred kratkim zahtevale 15.000 izkaznic. Kakor se je leta 1943 v Brdih ustanovil prvi bataljon italijanskih partizanov, tako predstavlja SIAU prvi politični bataljon Italije, kajti isti ima izpolniti važno nalogo, postati mora predstraža novih demokratičnih sil Italije. Primerjal je koristno in borbeno delovanje SIAU, ki je pritegnil v svoj delokrog skoro vse delovne množice, z onim »Leghe friulane«, ki ni zmožna organizirati niti enega plesa brez izgube. »Naše gibanje je vedno bolj množično gibanje, ki bo združilo v bratskem sodelovanju vse pošteno jugoslovansko in italijansko ljudstvo, ki bo v mirnem sožitju in s pozitivnim delom izbojevalo vse tiste pravice, ki mu pritičejo. SIAU je zveza demokratičnega ljudstva, SIAU je živ primer bratske povezave med narodi. In temu se mi ne bomo nikoli odrekli.« Tako je zaključil tov. Gasparini, katere- mu so navzoči burno ploskali.

borbo italijanskih demokratičnih množic.

Ob koncu zborovanja je spregovoril še podpredsednik novega odbora, ki je še enkrat potrdil odločnost Slovencev nadaljevati s pravično borbo, ramo ob rami z italijanskimi demokratičnimi množicami.

Sledile so volitve novega Odbora SIAU za Goriško, Trzič ter

oba furlanska okraja Gradiško in Krmin. Novi odbor prevzame vodstvo zborovanja, predsednik se zahvali za izkazano zaupanje, sledita mu podpredsednik in tajnik, nakar je bila konferenca zaključena.

Med petjem partizanskih pesmi in vzklikanjem bratstvu obeh narodov in demokraciji so se udeleženci počasi razhajali.

POLITIČNI PREGLED

11. marca t. l. se bo pričela moskovska konferenca

Namestniki v Londonu so pripravljali in sestavljali mirovni pogodbi za Nemčijo in Avstrijo, o katerih bo moral sedaj v Moskvi na dolgo in široko razpravljati svet zunanjih ministrov.

Zasedanje v sovjetski prestolnici se po zadnjih vesteh prične 11. marca.

Glede Nemčije bo dnevni red konference vseboval med drugim naslednje glavne točke: a) Politični in gospodarski problem Nemčije; b) Načrti za dokončno ureditev miru; c) Predlogi Združenih držav za sklenitev sporazuma med štirimi vele-silami; d) Problem Porurja in vprašanje premoga; e) Pogodba o neodvisnosti Avstrije.

Do sedaj se delegacije večinoma že prispele v Moskvo.

Britanski zunanji minister Bevin je potoval skozi Berlin in Varšavo, medtem ko je general George Marshall, ameriški zunanji minister, odpotoval proti Moskvi z letalom. Tudi francoski zunanji minister Georges Bidault se je s svojo delegacijo napotil v glavno mesto Sovjetske zveze.

Zunanji ministri zapadnih vesilil so pred svojim odhodom

podali izjave, iz katerih je razvidno, da bo zasedanje v Moskvi sicer dolgotrajno, a da se bo gotovo končalo z uspehom.

V zvezi z bližnjo konferenco v Moskvi je naslovilo predsedstvo enotne socialistične partije Nemčije na nemški narod proglas, ki opozarja na nevarnost politike razkosanja Nemčije, ki jo vodijo reakcionarne sile meščanskih strank in vodstvo socialnodemokratske stranke. Te tendence so prišle posebno do izraza v pripravi za sestavo posebne vlade v britanski in ameriški okupacijski coni.

Enotna socialistična partija predlaga, naj nemški narod na svobodnih in tajnih volitvah sprejme sklep o obliki svoje državne ureditve. Antifašistične demokratične stranke in sindikati vse Nemčije morajo ustanoviti skupni odbor za izvedbo plebiscita glede vprašanja ustanovitve enotne države z demokratičnimi samoupravami dežel in občin.

»Nemško vprašanje je mogoče rešiti samo z ustanovitvijo enotne države« — tako zaključuje proglas enotne socialistične partije Nemčije.

Konec formalnega vojnega stanja

Po mnenju Bevin pomenijo mirovne pogodbe z nemškimi sateliti konec formalnega vojnega stanja z Madžarsko, Bolgarijo, Romunijo, Finsko in Italijo.

Ko bodo ratificirane vse pogodbe — je dalje rekel Bevin v angleški spodnji zbornici — bo Velika Britanija umaknila svoje čete, ki jih ima n. pr. v Julijski krajini in ki štejejo 45 tisoč mož.

Nato je Bevin govoril o teritorialnih vprašanjih v zvezi z mirovnimi pogodbami.

Izjavil je:

»Nikoli nisem dvomil, da bo imela mirovna pogodba iz leta 1919, v kolikor se tiče Italije, prej ali slej neizogibne posledice. Po mojem mišljenju so dobili Italijani s tajno pogodbo iz leta 1915 (londonski pakt — naša opomba) preveč, to pa samo zato, da bi vstopili v vojno. Ko je prišlo do izpolnjevanja obljub, mislim, da je bila storjena velika krivica, ker je prišlo tako mnogo slovanskega prebivalstva pod italijansko oblast.«

Nadalje je Bevin povedal, da glavno delo vendarle še ni

opravljeno. Čakata še mirovni pogodbi z Nemčijo (Avstrijo) in Japonsko. Mislim moramo na varnost Evrope. Niti po dveh vojnah in dveh porazih Nemčije še nisem gotov, če Nemci resnično priznajo posledice poraza in nesmiselnost vojne, ki naj bi bila sredstvo politike.

V tej zvezi je Bevin rekel, da bi bilo zelo važno, če bi prišlo do sporazuma med štirimi vele-silami glede vprašanja vzpostavitve Nemčije kot ekonomske baze. Glede nemških mej pa je dejal, da je zahtevala Francija Posarje in da se britanska vlada temu ni protivila. Vzhodna meja Nemčije — tako pravi Bevin — pa bo sprožila »zelo mučna vprašanja«.

Na koncu je Bevin omenil bližnjo konferenco v Moskvi in pri tem dodal: Čakajo nas strahovite težave. Nikoli ni bil položaj tako vsestransko zapleten in bi šlo za usodo skoraj vse zemeljske oble. To vojno so vsi kakor spremljali največji ekonomski pretresljaji, kar jih je svet kdaj koli doživel.

Ali so Slovenci pravilno zastopani?

Tovariš iz Trziča je vprašal, če so Slovenci tudi pravilno zastopani v vodstvu in kakšno da je. Ko je dobil zadovoljiv odgovor je dejal, da je potrebno, da se odbor vedno medsebojno izpopolnjuje in želi da so Slovenci, kot enakopravni tudi prav zastopani.

Spregovoril je tov. Calvo, ki je dejal, da je naša antifašistična zveza vedno bolj čvrsta in močna in da bo gibanje zajelo vse poštene demokrate, ki bo združilo ljudstva Italije in Jugoslavije. »In to je in bo naloga SIAU« je končal tovariš Calvo.

Sledila je živahna diskusija. Tov. Gasparini je ponovno povzel besedo na vprašanje, ki mu

je bilo stavljeno. Opozoril je na važnost bratstva, ki je in se bo še bolj utrdilo. Italijani in Slovenci bodo enotni tudi v bodočnosti in to se bo pokazalo pri vseh množičnih manifestacijah. Pod pokroviteljstvom SIAU se prireajo počitniške izmenjave otrok, slovenski zbori nastopajo na furlanskih odrih, vršijo se medsebojne kulturne prireditve, ki prinašajo slovensko kulturo tudi v Palmanovo in Videm, tako da se lahko furlansko ljudstvo bolj približe seznanji z njo.

Tov. Bevkova je dejala v slovensčini: »Mi Slovenci, ki nas je usoda dodelila Italiji, bomo nadaljevali z borbo ob strani italijanskih demokratov«.

Naše bratstvo se ni rodilo v kavarnah, temveč v zaporih, v gozdu, pri partizanih

Eden izmed tovarišev iz Trziča je izjavil: »Bodite uverjeni, bratje Slovenci, da današnja Italija ni več tista, ki je bila pred četrstoletjem, pa naj reakcija govori še kar hoče. Naše bratstvo se ni rodilo v zakajenih beznicah, temveč najprvo v fašističnih zaporih, v gozdu in to bomo tudi čuvali.«

skega bratstva se bo morala povezati z naprednimi italijanskimi ženami za zmago ljudske demokracije, ki bo dala primorski ženi vse pravice, ki ji pripadajo. S to zmago in s temi dokončnimi cilji, bodo pravično rešene naše narodne svoboščine. Naše žene bodo gotovo v veliki meri pripomogle, da se bo ustvaril v svetu pravičen mir in da bodo odstranjeni vsi vzroki bodočih vojn, ki jih hočejo brezsrčni imperialisti povzročiti na škodo že

Povzeli so še besedo tov. Calvo, Borghese in Banfi: »Fašizem ni napravil prve korake v Milano, kakor je to oznanjal Mussolini, največji krvnik slovanskega ljudstva, temveč na tem ozemlju, ko je preganjal Slovence in zažigal delavske domove.« Medklic navzočega delegata Slovenca: Naša borba je istovetna z

tako težko preizkušenega človeštva. Borba svobodoljubnih žen je pravična in vsaka pravična stvar bo tudi zmagala. Primorske žene ne bodo osamljene v tej borbi. Z njimi so vse jugoslovanske žene, z njimi so vse napredne žene sveta. Zavedati se moramo, da je mednarodna organizacija žen že velika armada, s katero bodo morali računati vsi reakcionarji, ki hočejo ovirati to mogočno organizacijo v borbi za demokracijo.

Nekaj o reparacijah

Berlinski list »Tribunes« je poskusil izračunati reparacije, ki sta jih Velika Britanija in Zedinjene države Amerike že dobili od Nemčije. Pokazalo se je, da se cenijo nemške investicije kapitala v inozemstvu, ki naj bi bile izročene Veliki Britaniji in Zedinjenim državam Amerike, na 3.3 milijarde dolarjev. Vrednost trgovinske mornarice Nemčije, ki je prišla v roke zapadnih zaveznikov, znaša 2.2 milijarde dolarjev. Vrednost nemškega zlata ter nemških patentov in izumov, ki sta jih vzeli Velika Britanija in Zedinjene države Amerike, se ceni na 5 milijard

Podpis francosko-angleške pogodbe

Ta teden sta Bevin in Bidault v Dunquerque podpisala anglo-francosko pogodbo.

V zvezi s podpisom te pogodbe sta vladeli Velike Britanije in Francije objavili dodatno izjavo, v kateri je govora, da je anglo-francoska pogodba o zavezništvu in medsebojni pomoči sklenjena v duhu kolektivne varnosti — kakor predvideva statuti Organizacije združenih narodov v svrhu preprečitve sleherne vojaške obnove in grožnje s strani Nemčije.

V kratkem bo podpisana prijateljska in zavezniška pogodba med Poljsko in Češkoslovaško

Praška radijska postaja označja, da je poljski veleposlanik na Češkoslovaškem potrdil vest, ki je že prišla v svetovno javnost, da bo namreč v bližnji prihodnosti podpisana prijateljska in zavezniška pogodba med Poljsko in Češkoslovaško.

Delo preiskovalne komisije v Grčiji

Kakor je bilo že javljeno, bo skupina strokovnjakov mednarodne komisije obiskala tudi področja grških partizanov. Sestala se bo s partizanskim poveljnikom Markosom.

V Solunu je komisija zasliševala priče, ki jih je imenovala grška vlada. Na splošno so pričali dajale protislovne izjave.

V začetku tega tedna je anketna komisija zaslišala priče demokratičnih združenj, glavni odbor grške demokratične mladine »Epon« in druge.

Bivši grški minister Petmezaz je v imenu demokratičnih združenj navedel vzroke meščanske vojne v Grčiji. Jasno je predočil

dolarjev. Ze to znaša 10.5 milijard dolarjev in pri tem ni všteta vrednost iz tekoče proizvodnje vzetih predmetov in vrednost nemških tovarov in strojev, ki so jih Angleži in Američani zaplenili in kupili po prisilno znižanih cenah.

Iz tega je razvidno, da Velika Britanija in Zedinjene države Amerike dobršno intenzivno krijeta svoje reparacijske zahteve in da vsota reparacij, ki sta jih dobili od Nemčije, že presega skupno vsoto reparacijskih zahtev Sovjetske zveze (10 milijard dolarjev).

Razen tega sta zunanja ministra Francije in Anglije izrazila upanje, da bodo ta jamstva izpolnjena s štiristransko pogodbo, ki bo ustvarila potrebne pogoje za razorožitev in demilitarizacijo Nemčije.

Bevin je še posebej izjavil, da »mora Sovjetska zveza upoštevati, da ne obstoja zapadni blok, marveč poskus, da bi pomagali k ustvarjanju svetovne mira«.

Ta pogodba bo okrepila prijateljsko sodelovanje in zblizanje slovenskih dežel.

Poseben pomen pa dobiva, ker bo podpisana na predvečer velike mirovne konference v Moskvi.

Novi uspehi prvomajskega tekmovanja na Kobariškem

V zadnjih štirinajstih dneh tromesečnega tekmovanja beležimo na Kobariškem nove lepe uspehe nove zmage delovnega ljudstva, ki se zaveda, da bo edino s delom svojih rok ustvarilo sebi in bodočim pokolenjem boljše življenje in obenem dvignilo tudi kulturno raven.

Duh novega časa preveča našo ljudstvo. Zvest, da bomo skoraj priključeni k Jugoslaviji, jim daje novih moči do novega delovnega poleta, kajti zavedajo se, da bo ves trud in denar šel v korist dvigovanja živinoreje in zboljšanja poljedelstva. Vsakega bo tudi to njih delo korak naprej v prvi petletki, ki bo pripomogla k ekonomski osamosvojitvi skupne domovine. Zato ni našemu ljudstvu nobena žrtve pretežka, kar jasno priča dejstvo, da je že v prvem mesecu prvomajskega tekmovanja doseglo 47% celotnega načrta na gospodarsko-političnem polju. Tako je bilo samo v zadnjih štirinajstih dneh nabranega denarja za obnovo, popravilo in pripravo objektov v znesku 416.350 lir.

Vas Livek je nabavila nove električne stroje za združno mlekarico, za kar je porabila 150.000 lir. Električne stroje za mlekarico si je nabavila tudi združna mlekarica v Smasteh in sicer v znesku 130.000 lir. Vas Kamno je tudi modernizirala združno mlekarico in nabavila stroj za gnetenje masla, ki jo stane 115.000.

Ostale svote so zbrali po vaseh, za razne druge koristne pravice in vaše potrebe, tako na primer za postavitev spomenikov, za progo Samac - Sarajevo, za obnovo mlinskih domov, itd. Tako so že v tem mesecu

Od celotnega načrta na Kobariškem so že v prvem mesecu dosegli 67%, kar nam je jasen dokaz, da je kobariško ljudstvo dobro razumelo smisel in splošno korist tekmovanja.

„Želel bi, da bi vsa Amerika videla tisto, kar sem jaz videl v Jugoslaviji“

piše ameriški književnik Robert John v sarajevskem »Oslobodjenju«

Robert John, ameriški književnik, ki je te dni obiskal vzhodno Bosno, je spisal v današnji št. sarajevskega »Oslobodjenja« svoje vtise s potovanja po Jugoslaviji. »Pred kratkim sem se vrnil s potovanja po vzhodni Bosni, kjer sem bil 6 dni, piše Robert John. V teh 6 dneh sem pota prek 13 naselij in se razgovarjal z nekaj stotinami ljudi. Govoril sem z uradniki ljudske oblasti, prosvetnimi referenti, sindikalnimi voditelji, delavci iz različnih tovarov, vojnimi sirotami, borci, ki so se več let borili po gozdovih in z ljudmi, ki so izgubili rase, na splošno rečeno, razgovar-

jal sem se s širokimi ljudskimi sloji. Želel bi, da bi vsa Amerika videla vse tisto, kar sem jaz videl. Moja dolžnost je, da stremim po tem, da bi ameriško ljudstvo videlo to, kar sem jaz videl. Videl sem kaj je napravila vojna v tem delu Jugoslavije. Toda še več videl sem, kako dobiva nova Jugoslavija svojo novo obliko. V dolini Drine sem videl in občutil duh ljudi, ki je omogočil da so bile dosežene tako veličastne zmage bolnišnice, šole in podjetja so bila zgrajena preko noči. Nova in velika poslopja rastejo na ruševinah starih. V te-

ku je tudi gradnja industrije med Rogatici in Poču, kjer so že udarjeni temelji boljšega življenja prebivalstva vsega tega kraja.

Robert John je bil nekoč že v Jugoslaviji; v tem kratkem času je zvedel o njej nekaj malega. »Toda duh današnje Jugoslavije se sploh ne more primerjati z duhom stare Jugoslavije. Vsem tistim, ki mislijo, da v dobi mira ni poleta in borba za obnovo, predlaga naj pridejo v dolino Drine, kjer gradi ljudstvo novo življenje.

Robert John zaključuje svoj članek:

»Milijoni ameriškega ljudstva so za resnično demokracijo, ki mora vladati po vsem svetu. V boju za resnično demokracijo tako v Ameriki, kakor izven nje, je naš tisk naš največji sovražnik. Zato znova prošim jugoslovanske narode naj se zavedajo, da glas ameriškega tiska ni glas ameriškega ljudstva. Jugoslavija ima pri svojem boju v mirni dobi ob svoji strani milijone ameriških prijateljev«.

Praznik Rdeče armade v Moskvi

Dne 23. p. m. je bila v prestolnici sovjetske zveze v Moskvi, slovesno proslavljena 29-letnica sovjetske armade.

Ulice so bile slovesno okrašene. Po vseh oddelkih moskovske garnizije, vojaških akademij in šolah so bile v zvezi s tem praznikom, slovesno akademijo in koncerti. Centralni muzej sovjetske armade, ki priča o preteklih velikih bitkah, je bil ves dan poln obiskovalcev. V njem je zastava zmage, ki so jo sovjetski vojniki izobesili nad Reichstagom v Berlinu; v njem je razstavljena strašna vojna oprema, s katero so bili uničeni fašisti, dalje vojaška odlikovanja poleg osebnih odlikovanj slavnih sovjetskih generalov Batutina in Čerankovskega. Muzej dobiva stih nove razstavne predmete od katerih jih je bilo več tisoč zbranih v zadnjem letu. Muzej je dobil številna darila prijateljev sovjetske armade v inozemstvu. Zvečer je vladalo po ulicah prestolnice praznično razpoloženje.

Ob 20. uri je tisoče raket različnih barv razsvetljevalo nebo; 20 topovskih salv je odjeknilo nad prestolnico — kot svečan pozdrav na čast 29-letnice obožanih sil sovjetske države.

ČITAJTE IN ŠIRITE „SOŠKI TEDNIK“

smer, izdal je trikrat »Veliko Pratič« (1795—1797) in je osnovo prvi slovenski časopis »Ljubljanske Novice«, ki je izhajal od leta 1797 do leta 1800. Letos praznujemo stopenesletnico postanka »Ljubljanskih Novic«, ki jim je bil Vodnik tri leta urednik in edini pisatelj; četrto leto jih je urejal Janez Sušnik, nato pa so prenehale. Skoraj pol stoletja so ostali Slovenci brez svojega časopisa in ko so ga po desetih letih našli leta 1843 vendarle dobili, jim je mačehovski Avstrija dovolila le strokovni list »Kmetijski in rokodelski list«, ki jih je mnogo let urejal dr. Janez Bleiweis. Šele v pomlad narodov leta 1848 je bujno poglaval celuma slovenskih listov, ki so se začeli v novi reakciji po večini spet zamrli. Usode slovenskega časopisa so bile v drugi polovici preteklega stoletja zelo mnogovrstne, vendar so se z razgibanimi strankarskim življenjem razvijali tudi slovenski listi. V dvajsetem stoletju je doseglo naše časopisje kljub dvema vojnima in kljub fašistične

Dev z almanahom »Pisanice« i. dr. so brez velikega daru, a z velikim vnujo in dobro voljo ustvarili marsikaj dobrega in dali mlademu Vodniku trdno slovensko podlago. Posvetni duhovniki kakor Japelj, Gutschmann in drugi so gojili nabožno in slovensko književnost in so zbirali slovarske gradivo. Največje zaslugе za podvig dobre slovenske knjige pa je imel mecen baron Ziga Zois, ki se je rodil pred dvajsetimi leti v Trstu (1747—1819) in je v svoji ohromelosti iskal plemenitih užžitkov v svoji bogati domači knjižnici. Odprti vsemu njegovemu krogu in »akademije delavnic« (Academia operosorum), zlasti Linhartu, Kumerdiju, Vodniku, Kopitarju in drugim. V tem krogu je Linhart postavil temelje slovenskemu gledališču z igrano »Zupanova Mica« in »Ta veseli dan, ali Matiček se žen« in »V njem je Vodnik našel svojo čisto narodno in ljudsko

Primorski pisatelj o naši knjigi

knjiga je stara skoraj štiristo let. V letu 1551 je izdal Primož Trubar prvi dve slovenski knjigi, katekizem in abecednik, ki sta bili tiskani z nemškimi črkami, a že l. 1555 sta izšli isti dve knjigi v latinskih črkah in ta abeceda je ostala v slovenski knjigi do danes. Protestantska borba za svobodo vesti se je vodila sprva pretežno z živo govorniško besedo. Ko pa je reakcija predikanta pregnala, se je borba nadaljevala največ s knjigami, ki so se skrivaj uvažale in širile. Malo je bilo tedaj ljudi, ki so premogli nekaj knjig. Kdor je imel tak zaklad, ga je skrbno čuval pred katoliško reakcijo, ki je knjige plenila in požigala. Protestanti so se med Slovenci ni ohranili, ostala pa je ljubezen do slovenske knjige in do slovenskega branja. Katolištvo samo je bilo prisiljeno, da se poslužuje glavne protestantske knjige, Dalnatainove biblije, in da stopa v pri-

rejanju slovenskih knjig po Trubarjevih, Dalmatinovih in Bohoričevih stopinjah. Adam Bohorič je bil sestavljen l. 1584 za protestantske šole prvo slovensko slovnico »Arctice horulae« — »Zimske urice« in je uredil abecednik, ki se je imenovala po njem bohoričica. Tristo let so se nato tiskale vse slovenske knjige v bohoričici.

Protestantizmu je sledila katoliška obnova, ki pa ni bila glede slovenskih knjig nikakršna obnova, temveč korak nazaj v temni srednji vek. Vse sedemnajsto stoletje ni izšla skoraj nobena pomembna slovenska knjiga. Šele v prosvetljeno osemnajsto stoletje, ki je na zapadu pripadalo in končno izvedlo veliko francosko revolucijo z novimi, naprednimi zahtevami svobode, bratstva in enakosti, je ustvarilo boljše pogoje za uspešen razvoj slovenske knjige. Redovniki kakor Marko Pohlin, Damascen

Slovensko narodno gledališče v Gorici

Italijanski šovinisti se sami tepejo po glavi

V nedeljo, 2. marca, je gostovalo v Gorici, v Verdijevem gledališču, Slovensko narodno gledališče iz Trsta s K. Simonovo igro v šestih slikah »Tako tudi bo«.

Po dolgih mesecih prisilnega odnosa, ko nam ni bilo mogoče videti in poslušati nobene večnejše novosti na gledališkem odru in to ravno zaradi tega, ker smo z odvzemom Ljudskega doma ostali brez primerne gledališke dvorane, nam je gostovanje tržaških igralcev prišlo dvakrat dobrodošlo.

Goriško in okoliško ljudstvo je napolnilo dvorano ter pazno sledilo izvajanjem igralcev, ki so nam ostali isti zvesti in dobri znajo na drugačen način izliti svojega starega gneva do vsemu, kar je naše. Vajeni smo vsemu. Bombni atentati, grozila pisna ter oviranje naših kulturnih predstav pač ne bo ugonilo našega borbenege duha, naše jeklene volje do kulturnega razmaha in naše gotovosti v končni uspeh.

Vse te podlosti italijanskih ekstremistov in vernih Mussolijevih kreatur se bodo maščevale nad njimi samimi. Gnoja in smeti imajo že toliko, da so v njih že skoraj zakopani. Ko bo ves ta mrčes pod silo razmer izginil, takrat bo pošteno italijansko ljudstvo videlo v nas in pri nas prijatelje, ki skušajo z visokim kulturnim poletom kazati in to v svoji dvorani, nemoteni

Zaporniki se zahvaljujejo mladini

Dragi tovariši, ki se je te dni vrnil na svobodo, se zahvaljuje vzgladni mladini iz Oslavja s stedečimi besedami: »Komic Eno in Pintar Darko se toplo zahvaljuje mladini iz Oslavja za darove, ki sta jih prejela v zaporu ter izražata svojo hvalečnost in veselje, da se je izkazala tako solidarna s priporniki in da se jih ob vsaki priliki spominja«.

Solkani

V znamenju tromesečnega tekmovanja

Naša vas je tudi že nekaj doprinesla za prvomajsko tekmovanje. Pretekli teden je mladina priredila tek čez drn in strn, ki se ga je udeležilo lepo število mladih fizikulturnikov. Nabavili so si tudi mrežo in žogo za odbojko, za katero vlada med mladino precejšnje zanimanje.

V okviru prosvetnega društva se vršijo vaje za nove prireditve. Pretekli mesec sta bili v naši vasi dve kulturni prireditvi, ki sta dobro izpadli ter pokazali tudi precejšnjo kulturno višino.

Tudi na združnem polju beležimo dobre uspehe. Pridobili smo 23 novih članov za nabavno prodajno združbo, dočim so sindikalne vrste narastle za 15 novih članov. Sindikati so končali z razdeljevanjem drv.

Slabo vreme ovira obnovo, toda razpoloženje je ostalo na višini, kajti 200 delavcev se je obvezalo, da bo žrtvovalo tedensko po eno uro v denarju in prid tro-mesečnega tekmovanja. Vsestranskega dela se je udeležilo 95 prostovoljcev.

Renče

Gogoljev »Revizor«

Naša igralska skupina prosvetnega društva »Zvezda« se je v nedeljo že v drugič predstavila občinstvu z Gogoljevo veseligrjo »Revizor« ter žela za svoje dobro podajanje zasluženjo odobranje. Kljub temu, da je igra težka ter da zahteva od igralcev in igralke veliko dobre volje in talenta, vendar so poslušalci odnesli najboljši vtis.

Vse graje pa je vredno obnašanje nekaterih mladenčev, ki ne cenijo truda poštvovalnih kulturnih delavcev in jim je vsaka boljša igra »španska vasa«, če že ne kaj hušnega. Njih razganjanje in nekulturno obnašanje spada vse drugam, samo ne v gledališko dvorano. Zadnji čas je, da si ustvarijo drugačne odnose do našega kulturnega udeleštovanja.

Kanal

Vzgleden tovariš

Okrajni odsek za socialno skrbstvo je delil nagrade invalidom narodno osvobodilne borbe. Ob tej priliki smo bili priča, kako je tov. Stučin Stanko iz Go-

Goriška mladina na smučarskem tečaju v Planici

Bilje

Razstava gospodinskega tečaja

Preteklo nedeljo se je vršila v Biljah razstava del, ki so jih izvršile gojenke gospodinskega tečaja. Posebno pozornost so zbujala ročna dela v šivanju inpletanju ter razni kroji. Razstavljeno je bilo tudi razno pecivo, ki so ga pridne tečajnice izdelale po receptih.

Dobro prirejeno razstavo je posetil tudi predsednik novega goriškega okraja tov. Vižintin, ki se je zelo laskavo izrazil o razstavljenih delih ter čestital voditeljici tečaja tov. Hmeljakovi in potom nje vsem ostalim tečajnicam.

Vse hvalje je vredna poštvovalnost vseh tečajnic, ki so se pridno učile, se neumorno pripravljale ter tudi same poskrbele za kurivo. Razstava je pokazala, kaj vse zmore dobra volja posameznika, ki stremi k napredku in k zbolšanju življenjskega standarda.

Prvačina

Razvije delavske sindikalne zastave

Dne 27. p. m. se je vršila v naši vasi pomembna slavnost. Krajevna podružnica Enotnih sindikatov je razvila svojo delavsko sindikalno zastavo. Ob tej priliki se je zbrala množica, ki je štela preko 500 ljudi. Razen razviti zastave smo praznovali tudi 29. obletnico Rdeče armade. Obenem smo počastili spomin padlih junakov, Rdečearmecev in partizanov.

Kanal

Vzgleden tovariš

Okrajni odsek za socialno skrbstvo je delil nagrade invalidom narodno osvobodilne borbe. Ob tej priliki smo bili priča, kako je tov. Stučin Stanko iz Go-

renje vasi, istotako invalid, z lastnega nagiba podaril prejeti denar v sklad vojnih sirot, kljub temu, da sam težko prehranja svojo družino. Vzglezni tovariši je pač sam izkusil žalostno usodo sirot in zato je tudi pravilno do umel položaj teh revčkov. Naj bi tovarišu Stučinu sledili še drugi.

Sedlo na Kobariškem

Mi gremo naprej...

Kljub temu, da ovira prvomajsko tekmovanje sneg in dež, vendar ne počivamo, temveč skušamo zboljšati organizacijo na vseh. Pridobili smo nove člane za naše oronizacije ter smo pridno na delu v pripravah za mladinsko progo Samac - Sarajevo. V prvo delovno brigado sta se javili dve mladinki in en mladinec. Na prostovoljnih prispevkih smo nabrali 1200 lir.

Žaga na Bovškem

Združno udejstvovanje

Razveseljivo je dejstvo, da se tudi naša vas resno zanima za združništvo. Imamo poslovalnico nabavno-prodajne zadruge, ki kar dobro deluje. Na zadnjem vsakem zboru smo sklenili, da je potrebno in koristno nabaviti si žago na električni pogon, ker je dandanes vsakemu jasno, da je žaganje drv z navadno ročno žago zamudno in ekonomsko neopravičljivo. Vsi, ki so se zborovanja udeležili, so si bili edini v tem, da bo vsak prispeval za nabavo žage 1.350 lir kot delež. Veseli nas, da je ta pameten predlog prodir in to tudi pri onih, ki so do sedaj imeli gotove pomisleke.

Za Dečji dom v Rojskem

Velika je poštvovalnost briških žen in ogromni so njih prispevki za sirote »Sveverjevega doma« v Rojskem. Zadnje dni so prispeli sledeči darovi in sicer so darovale žene iz Vipolž 1150 lir, iz Hlevnika - Skrljevo 220 lir, iz Brestja - Figovce 1000 lir iz Rojskega - 500 lir. Vedno vzgledne žene iz Steverjana pa so prispele kot redni podporni člani z svoto 500 lir mesečno. Tudi žene kanalskega okraja niso pozabile na »Dečji dom« v Rojskem. Nasprotno, tedensko prejemamo poročila o raznih vaseh, ki prejelajo kulturne prireditve ter pošiljajo prispevke za to važno ustanovo. Žene iz vasi Sela - Kozmerice so priredile pred kratkim zabavni večer, na katerem so zbrale 1000 lir prostovoljnih prispevkov ter jih nakazale za prepotrebne sirote v Rojskem.

OBVESTILO

Podpoveljstvo mestnih straž (ul. Mazzini, 7) naznanja, da so našli znesek denarja, ki se sedaj hrani pri tem poveljstvu. Našla se je tudi majhna zapletna ura iz kromirane kovine. Kdor more dokazati, da je lastnik, naj se zglopi pri zgoraj imenovanem podpoveljstvu mestnih straž.

Intri ob 3. uri narodne prireditve goriška ASIZZ v Sport centru (Katarinijer trg) velik kulturni nastop.

V nedeljo se je nadaljevalo jugoslovansko nogometno prvenstvo. Razen Rdeče zvezde so vsi prvaki na prvenstveni lestvici odnesli zmago. Na čelu je moštvo Partizana, ki je v Titovgradu zmagalo nad Budućnostjo. Tržaška enajstovica Lj. Ponziane je nastopila v Mariboru, kjer je igrala prijateljsko tekmo z Natio. Vsled snega ni bilo mogoče izvesti tekmo za prvenstvo.

V okrožnem prvenstvu je zmagalo Primorje nad Colom; Miren je premagal Krmin II z 3:2.

Na Reki se je vršila izredna skupščina vseh fizkulturnih društev, da bi se izvedla fuzija v eno samo fizkulturno društvo »Kvarner«. Za predsednika društva je bil izvoljen Ivan Kučera, pomočnik ravnatelja tovarne »Torpedo«, za sekretarja pa Barbieri Elidio.

V Pragi se je zaključilo tekmovanje za prvenstvo sveta in Evrope v hokeju na ledu. Prvenstvo si je priborila Češkoslovaška z zmago nad Ameriko z rezultatom 6:1. Češkoslovaška je bila uradno proglašena za prvaka. S tem je ostala Češkoslovaška prvič svetovni prvak v hokeju na ledu ter sedmič prvak Evrope.

Ob koncu igre je občinstvo vdrlo na igrišče, dvignilo igralce na roke, polomilo palice in drobce palic odneslo s seboj za spomin. Pokal za svetovno in evropsko prvenstvo je pripadel Češkoslovaški. Najslabša ekipa vsega tekmovanja, Belgija, je dobila pokal, ki ga je daroval minister za narodno zdravje, moštvo, ki bi pokazalo najdostojnejšo igro.

SMUK

Goriški smučarji so se udeležili letošnjega državnega prvenstva v Sloveniji. Zaradi izredno slabega vremena, ki je otežkočil prometne zveze, so člani »Soškega smučarskega društva« naprili nič manj kot 90 km poti na smučih v snežnem meteu, da bi pravočasno dospeli na Bled, kjer so se vršile tekme. Kljub tem težavam in naporom so naši goriški tovariši zabeležili lepe uspehe. Skupina za patrolni tek, ki je bila sestavljena iz tovarišev Kazimirja Namarja (Gorica), Vlada Miklavčiča (Livek) in Ludvika Falečiča (Ravna), se je plasirala na šesto mesto, kar je vsekakor nepričakovan uspeh. Istotako so se dobro odrezali na individualni progi 15 km. Med mladinci je dosegel tov. Janko Šekli iz Livka deveto mesto.

Ljubo doma, kdor ga ima

Pred dnevi se je oglašil v uredništvu srednje star mož iz Soške doline ter nam je dal v vpogled pismo, ki ga je prejel od brata, ki biva že dvajset let v daljni Ameriki.

Opisuje življenje v Ameriki, ki ni nikakor tako rožnato, kakor si nekateri naivneži predstavljajo. Dokler so mladi in pri polni moči, še gre. A treba je trdo delati. Če pa je človek že kolikortoliko zgaran, potem pa je res najbolje, da ne sanja o novem svetu, kajti Ameriko ima lahko vsakdo doma. Pismo zaključuje: »Dragi brat, predno končam to moje pisanje, ki ti ga pišem zadnji dan starega leta, medtem ko žena še lika perilo in obleko za otroke, bi ti še eno povedal: grejte se ob domači peči in jejte »oblice« (repo), ampak doma. Sam bi se rad vrnil v vaše kraje, a zaenkrat ne mo-

rem. Kolikokrat se spomnim na star slovenski pregovor, ki pravi: ljubo doma, kdor ga ima«.

Kulturni drobiž

Iz Moskve poročajo: Na seji instituta za svetovno literaturo pri Akademiji znanosti ZSSR je podal namestnik predsednika zunanje komisije Zveze sovjetskih pisateljev Aleksander Lejtes referat o sovjetski literaturi v inozemstvu. »V teku zadnjih 5 let, je rkel govornik, »je bilo v Evropi in Ameriki izdanih 182 del sovjetske književnosti. V Angliji je bilo v teku leta 1945 natisnjenih 59 del sovjetskih avtorjev. Novela Konstantina Simonova »Dnevi in noči«, posvečena Stalingrajski bitki, je bila izdana v Ameriki v 500.000 izvodih. V Franciji je doživelo velik uspeh delo književnice Vere Inber »Leningrajski dnevniki«.

Docent sofijske univerze Velo Veljčev je imel v vseruskem gledališkem društvu predavanje o glavnih momentih v razvoju bolgarskega gledališča. V svojem predavanju je poudaril, da so imela velik vpliv na razvoj bolgarske drame dela Gorkega. Bolgarsko gledališče v veliki meri uporablja ustvarjalne metode najboljših ruskih režiserjev Stanislavskega, Vahtangova in Trova.

Na Dunaju so odprli razstavo sovjetskega slikarstva in grafike. Priredil jo je komite za umetnost pri ministrskem svetu ZSSR, skupaj z društvom za kulturne stike med ZSSR in inozemstvom. Razstavljene so slike 4 sovjetskih slikarjev: Aleksandra in Sergeja Gerasimova, Aleksandra Ejnoka in Arkadija Plastova. Na razstavi so bili predstavniki avstrijske vlade Fiegl, predstavniki sovjetskega in zavezniškega poveljstva v Avstriji, ministri in poslanci parlamenta, predsednik dunajske občine Koerner in drugi javni delavci.

Eno izmed največjih založniških podjetij v Jugoslaviji »Prosveta« je založilo v preteklem letu 222 izdaj s skupno naklado 4.334.000 izvodov raznih publikacij. V tem letu je predvideno, da se izda 325 knjig.

Državno gledališče »Stanislavski« je predvajalo novo gledališko delo o jugoslovanskih partizanih »Novi svet«, delo pisatelja Mdivanija.

Delo prikazuje ter z najglobljo realnostjo slavi junaško in nevarnosti polno življenje jugoslovanskih rodoljubov in njihov boj proti nemškim fašistom in izdajalcem domovine — četnikom. Glavna osebnost je narodni heroj bosanskih mest Slavko Babić. V delu nastopa tudi maršal Josip Broz - Tito.

Preteklo soboto se je začelo v centralnem šahovskem domu v Beogradu finalno tekmovanje za ekipno šahovsko prvenstvo FLRJ. Vsa srečanja prvega in drugega kola so bila nedokončana.

V Murski Soboti se je vršil šahovski brzoturnir za naslov prvaka Murske Sobotice. Brzoturnirja se je udeležilo 44 tekmovalcev, ki so bili po žrebu grupirani v štiri skupine. Naslov prvaka za mesec februar si je priboril Klotnik s 26 točkami (dosegljivih 32).

Mladinska šahovska ekipa iz Ljutomerja je gostovala z mladinci FD »Sobote« ter izgubila z 10:6.

Razdelitev otrobov

Okrožno kmetijsko nadzorstvo sporoča:

Živinorejcem bivajočim v občini Gorica, je na razpolago večja množina otrobov, ki bodo razdeljeni za krmljenje mlečnih krav in za perutnino.

Za prejem nakazil se bodo morali prizadeti obrniti na Statistični odsek kmetijskega nadzorstva v Gorici — Korzo Roosevelt št. 5 - II. nadstr. - od 8 do 12 ure — v sledečem redu:

Četrtek 6 marca — priimki z začetno črko A - B.

Petek 7 marca — priimki z začetno črko C - D.

Sobota 8 marca — priimki z začetno črko E - F - G.

Ponedeljek 10 marca — priimki z začetno črko H - I - K.

Torek 11 marca — priimki z začetno črko L - M - N.

Sreda 12 marca — priimki z začetno črko O - P - Q.

Četrtek 13 marca — priimki z začetno črko R - S - T.

Petek 14 marca — priimki z začetno črko U - V - Z.

Sobota 15 marca — zaostali.

Ponedeljek 17 marca — zaostali.

Torek 18 marca — zaostali.

Nove knjige

V podružnici Ljudske založbe v Gorici - Rooseveltov korzo 33, pritičje dobite sledeče knjige:

Prežihov Voranc: *Od Kotelj do belih vod* L. 200.—

Branka Jurca: *Pod bičem* (broširano) 55.—

Branka Jurca: *Pod bičem* (vezano) 115.—

Kardelj: *Pot nove Jugoslavije* (broširano) 280.—

Kardelj: *Pot nove Jugoslavije* (vezano) 380.—

Marie Pujmanova: *Ljudje na razpotju* 310.—

Puškin: *Pesmi* 230.—

N. Ostrovski: *Rojeni v burji* 300.—

Koledar OF za leto 1947

Prežihov Voranc: *Samorastniki* 360.—

Ferdo Godina: *Spomini na partizanska leta*

V. M. Thackray: *Sejem ničevosti* (vezano) I., II. del 630.—

V. M. Thackray: *Sejem ničevosti* (broširano) I., II. del 480.—

Maksim Gorki: *Sovražniki* 200.—

Ciril Kosmač: *Sreča in kruh* 330.—

Vida Grantova: *Slovenska drama* (vezano) 170.—

Vida Grantova: *Slovenska drama* (broširano) 100.—

Ivo Gruden: *V prenaslanje* 135.—

S. Kosovel: *Zbrano delo* (vezano) 385.—

S. Kosovel: *Zbrano delo* (broširano) 300.—

Oton Župančič: *Zimzelen pod snegom* 90.—

A. Avdejenko: *Ljubim* 140.—

Olaf Aslagsson: *Šepavec* 100.—

K. Pavlovskij: *Karabugac* 65.—

Pionirski statut 25.—

Mihail Šolohov: *Tihi* Don I. del (vezano) 230.—

Mihail Šolohov: *Tihi* Don I. del (broširano) 170.—

Maksim Gorki: *Mati* (vezano) 280.—

Maksim Gorki: *Mati* (broširano) 200.—

Drobne novice

* Nacistični zločinci na Koroškem, katerih bi morala že davno zadeti zaslužena kazen, uživajo vso zaslonbo avstrijskih oblasti. Pred nedavnim so oprostili nacističnega morilca Wolteja, ki je danes predsednik organizacije socialno demokratske stranke v Šmarjeti. Temu se ni niti čuditi, kajti na Koroškem je še vse polno zagrizenih nacistov.

* Kakor poročajo iz Rima je prišlo v fašistični stranki »Uomo Qualunque« do razkola. Nekateri fašistični poslanci, med temi Emilio Patrissi, so se ločili od vodje kvalunkvistov Gianninija ter nameravajo ustanoviti novo stranko fašističnega tipa.

* Interniranci iz Trakije in Makedonije so predložili anketni komisiji spomenice, v kateri razkrinkujejo monarhistično grško vlado, ki podpira četnike in podobne protiljudske elemente.

* V tovarni kleja v Ljubljani je nastala eksplozija, ki je zahtevala dve žrtvi. Tovariš Pirc Jakob in Kastelic Anton sta skušala odstraniti napako pri ventilu, kjer je izhlapeval bencin, pri tem se je vžgal bencin; eksplozija je razrušila velik del poslopja ter pokopala tovariša, ki sta žrtvovala svoja življenja, da bi očuvala ljudsko imovino.

* Koroški pevski zbor »Matija Verdnik« nastopa v Jugoslaviji z velikim uspehom. Ko so se predstavili beograskemu občinstvu, jih je isto z velikim navdušenjem sprejelo. Posebno so ugajale koroške narodne pesmi.

* Pri volitvah za občinski svet v Rio de Janeiro (Brazilija) je komunistična stranka dobila največ glasov. Na podlagi rezultatov bo dobila Kompartija 18 mest v občinskem svetu, dočim bodo imele: delavska stranka 9 mest, nacionalna demokratska zveza 9, socialdemokrati 6 in republikanci 5 mest.

* Na kmetijskih strojih postajah Jugoslavije je bilo prerezanih več tečajev in na njih se je usposobilo 2317 traktoristov.

* Prvo filmsko naselje Jugoslavije bodo zgradili v okolici Beograda in sicer na površini 300 ha. Naselje je določeno za nad 1000 prebivalcev in bo imelo sedem srednjih in velikih filmskih atelijev, 4 delavnice, 4 prostore ter dekoracije in drugo. Letna zmošnjivost tega filmskega mesta bo znašala dvajset dolgih umetniških filmov razen številnih dokumentarnih in kulturnih filmov.

* V Moskvi se je 26. preteklega meseca vršil večer jugoslovanskih in sovjetskih književnikov. Namestnik generalnega sekretarja zveze sovjetskih pisateljev Konstantin Simonov je poudaril, da veže narode ZSSR z junaško Jugoslavijo veliko prijateljstvo. Dejal je: »To prijateljstvo se nastalo v dneh surove preizkušnje vojnih let. V vrstah jugoslovanskih partizanov so se borili mnogi intelektualci, ljudje visoke kulture. Med njimi so bili tudi jugoslovanski književniki, ki so bili navzoči na tej prireditvi.«

Kritik Ferdo Kozak je pozdravil sovjetske književnike in sovjetsko ljudstvo v slovenskem jeziku.

* V ponedeljek, 3. t. m., se je zopet pričelo delo v vseh angleških tovarnah. Uporaba električnega toka za domačinsko uporabo pa bo še nadalje omejena.

* Zaradi zadnjih terorističnih napadov s strani židovskih organizacij je bilo proglašeno v Jeruzalemu in Tel Avivu obsedno stanje. Britanski vojaki preiskujejo hišo za hišo. Angleški poveljnik je izjavil, da hosta obe mesti tako dolgo odrežati od sveta, dokler ne najdejo napadalcev.

* V Beogradu se nadaljuje proces proti 13 kriminalcem nacističnega tipa, ki so pod vodstvom nemškega generala Turnerja zažigali cele vasi in ubivali prebivalstvo Srbije.

* Znani sodelavec okupatorja Napoleon Zervas je bil imenovan za ministra javne varnosti v grški vladi. Vedno lepše na Grškem!

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAŽ
Za list odgovarja ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: Gorica, Korzo Roosevelt, 33/II. — Izdaja lista je odobrena od A. I. S.
Tisk KATOLIŠKE TISKARNE v Gorici — Najemnik: »Primorski dnevnik«

* V Benetkah pa se nadaljuje proces proti bivšemu nemškemu maršalu letalstva Kesselringu. Krvočni nemški general se otepa na vse strani in bi hotel biti čist kot jagnje. Upamo pa, da mu vse to ne bo nič pomagalo — viseti bo moral!

* Po vseh krajih Slovenske Koroške tekmuje mladina v obešanjih tablic s slovenskimi napisi. Mladinci iz Dobrle vesi so že postavili kazipote in obesili table na raznih javnih poslopjih, nato na pošti, občini in drugih poslopjih. Tudi prebivalstvo v Sv. Lju, Skofičah in Logi vasi je povsod obesilo napise v slovenskem jeziku. Mladina je opravljala to delo s petjem partizanskih pesmi. Ponoči so fašistični in drugi reakcionarni elementi razbili in odstranili table s slovenskimi napisi.

* V Celju so bile velike manifestacije za slovensko Koroško. Preteklo soboto so se zbrali v mestu delegati vseh krajevnih organizacij Zveze koroških partizanskih in Majstrovih borcev. Na proslavi je govoril tov. Vinco Moederndorfer. V svojem govoru je prikazal vztrajno in odločno borbo koroških Slovencev in njihovo zahtevo po priključitvi k Titovi Jugoslaviji. V pestrem sporedu so se vrstile recitacijske in pevske točke; sodelovali so solisti, pevski in recitacijski zbori.

* Odbor za pomoč Jugoslaviji v Buenos Airesu je poslal že štiri pošiljke oblek in hrane, 380 zabojev v teži 52420 kg. Vrednost tega blaga znaša okrog 850.000 pezosov. Te pošiljke so povečini darilni paketi, ki jih naši izseljenci v Južni Ameriki pošiljajo svojem v domovini. V Split pa je prispel parnik »Užice« iz Aleksandrije z 281 zaboji oblek in obutve v vrednosti okrog 200.000 dolarjev. To blago je poslala jugoslovanska Narodna odbrana v Južni Ameriki (Čile) jugoslovanskemu Rdečemu križu, da blago razdeli.

* Associated Press poroča, da so kmetje, polzakupniki in poljedelci v srednji in južni Italiji praznovali »kmetijski praznik«. Prirejali so mitinge in množične demonstracije, na katerih so poudarjali svoje upravičene zahteve, naj se zemlja podeli tistemu, ki jo obdeluje. V Palermu, v Siciliji, je 15.000 kmetov demonstriralo in zahtevalo izvedbo agrarne reforme.

* Budimpeške mladinske organizacije so ustanovile odbor za proslavo stoletnice revolucije l. 1848. Odbor bo napravil podoben načrt za proslavo.

* Kakor poroča »New York Herald Tribune«, deluje sedaj kakih 600 nemških znanstvenikov v Združenih državah Amerike. Predstavniki ameriškega ministrstva za vojsko v Fort Bleusu v državi Texas so izjavili, da bodo ti znanstveniki prešli ameriško državljanstvo in da bodo prišli v ZDA tudi njihove družine. Večje število ameriških znanstvenikov je protestiralo proti nekaterim nemškim učenjakom, ker so se baje aktivno udeleževali v nacističnih in vojaških organizacijah.

* V zvezi z odkritjem Horthyjeve zarote proti republiki je poslala Zveza slovanskih študentov v Madžarski madžarskemu ministrstvu za notranje zadeve ostro resolucijo.

V Štandrežu

prodam

hišo z dvoriščem in vrtom.
Lokar, ul. Vittorio Veneto, 31 Gorica